

2008. M.161

Coimisiún na Scrúduithe Stáit State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2008

HUNGARIAN

HIGHER LEVEL

**Wednesday, 4th June
Afternoon 2.00 p.m. to 5.00 p.m.**

MAGYAR NYELV

Válaszolj érthetően magyarul az I., II. és III. részben feltett kérdésekre!

Nem kívánt nem: lánymagzatok elpusztítása Indiában

1. Indiában 1987 óta törvény tiltja a magzat nemének vizsgálatát és az ilyet követő abortuszt. Mégis sokszor előfordul, hogy az egyre elterjedtebb ultrahangvizsgálatok eredményét ismertetve a doktor virágnyelven a magzat nemét is közli a szülőkkel, ők pedig a kódolt információ alapján döntenek. Gyakran úgy, hogy elvetetik a magzatot, ha lány lenne belőle. E bűncselekményeket nehéz bizonyítani, a rendszer nem elég hatékony az orvosok ellenőrzésében.

2. „Indiában a lánycsecsemő-gyilkosságokról már a múlt század óta alapos etnográfiai leírásaink vannak. Egészen új jelenség azonban, hogy ez a gyakorlat már a születés előtti időben kezdődik, és ilyen tömeges méreteket ölt. Az észak- és közép-indiaiak körében a legelterjedtebb a jelenség, de sajnos felbukkant India olyan területein is, ahol korábban a nők nagy társadalmi megbecsülésnek örvendtek, és a lánycsecsemők elleni erőszak is ismeretlen volt” – magyarázza Vasanthi Raman, a Nőket Támogató Tanulmányok Központja (CWDS) nevű civil szervezet kutatója és aktivistája.

3. A lánymagzatok abortálásának fő oka, hogy a hozomány – bár kötelező mivoltát törvénnyel törölték el – még mindig elterjedt gyakorlat. Márpedig egy-egy lánygyermek kiházásítása „valóságos anyagi csőd a családnak, míg a fiúgyermek felnevelése hosszú távon nyereségnek számít, hiszen amikor felnő, felesége pluszmunkaerővel és jelentős hozománnyal gyarapítja a házat” – mondja Ravinder Kaur, a témát kutató szociológus. Vannak vidékek, ahol az első lánygyermeket még megszülik, a további lánymagzatokat azonban már elvetetik a nők. India családmmodellje egyébként is változóban van: sok városi család csak egy gyermeket vállal, akkor pedig fiút szeretne.

4. India népességyarapodási statisztikáit ezért kettős átok sújtja: egyrészt továbbra is fenyeget a túlnépesedés, másrészt a nők aránya döbbenetesen csökkent az utóbbi másfél évtizedben, azzal összefüggésben, hogy a középosztály számára is elérhetővé és megfizethetővé vált az ultrahangos terhességi vizsgálat. Az 1991-es népszámláláskor 945 lány jutott ezer fiúra, 2000-re ez a szám 928-ra csökkent. Harijána államban 793, Pandzsábban 820 nő jut ezer férfira.

5. Kutatások szerint a lánymagzatokat többnyire a család gazdasági ügyeit kezükben tartó férfiak nyomására abortálják, a kormányzati felvilágosító kampányok tehát alapvetően őket próbálják meggyőzni. Ezenkívül a kormány ösztöndíjprogramokkal igyekszik növelni a lányok tanulási esélyeit, elvégre egy iskolázott nő könnyebben talál munkát, függetlenné válik, és nem mások döntenek el, megszülné-e lánygyermekét. Például Radzsasztán államban lánygyermek születésekor kisebb állami kölcsönt kapnak a több lányt nevelő családok. Az összeget a nagykorúvá és kiházásítandóvá váló lánygyermek kapja kézhez. Nyilvánvaló azonban, hogy ez a hozományrendszer életben tartását jelenti.

6. A pozitív példák sorába illik viszont egy harmincas évei elején járó diplomás, városi nő, Aishwarya Pillai, aki szerelmi házasságot kötött, ellentétben az indiai frigyek többségével, amelyek még mindig a szülők megállapodásai szerint, kaszt és társadalmi presztízs alapján kötöttek. Aishwarya – egy lánygyermek édesanyja – úgy véli, hogy csak rengeteg felvilágosító munkával, tévésorozatokkal, népszerű filmekkel, a legkisebb falut is elérő hírmondókkal és utcaszínház-társulatokkal lehetne megváltoztatni az emberek gondolkodásmódját. „A multinacionális cégnél, ahol korábban dolgoztam, döbbenet vettem észre – meséli –, hogy a több nyelven beszélő recepciós lány már terhes volt, amikor furcsa pirulákat szerzett be egy helyi kuruzslótól a gyermek nemének befolyásolására. Ilyen sötétségben élnek még a fiatalok is!”

7. A lánymagzatok tömeges elpusztításának mára nyilvánvaló társadalmi következményei vannak. „Észak-Indiában az utóbbi tíz évben szokássá vált, hogy a férfiak délről importálnak maguknak feleséget – meséli Kaur. – Természetesen a szükség törvényt bont, ilyenkor már nincs szó hozományról. A nagy nehezen megszerzett menyasszonyok a lánygyermeküket is elfogadó, otthonról hozott modellt követik, és nem újdonsült férjük környezetének időközben talán már megbánt szokásait, amelyben a lánygyermeküket nem favorizálják.”

Árendás Zsuzsa, HVG (adaptáció)

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszolj a következő kérdésekre!

1. **a,** Magyarázd meg, mit jelent a „virágnyelven” kifejezés! **(1 pont)**
- b,** Magyarázd meg, mit jelent a „hozomány” szó! **(1 pont)**
- c,** Magyarázd meg, mit jelent a „szerelmi házasságot köt” kifejezés? **(1 pont)**
- d,** Magyarázd meg, mit jelent az „átok sújtja” kifejezés! **(1 pont)**
- e,** Magyarázd meg, mit jelent a „presztízs” kifejezés! **(1 pont)**
2. Miért anyagi csőd a családnak egy lánygyermek kiházásítása Indiában? **(5 pont)**
3. Milyen intézkedéseket tesz az indiai kormány azért, hogy megoldja a két nem közti egyensúly problémáját Indiában? **(5 pont)**
4. Miért lepődött meg Aishwarya a fiatal lányon, aki furcsa pirulákat szerzett be? **(5 pont)**

5. A szerző az 5. bekezdésben azt sugallja, hogy a lányok számára a tanulás egyenlő a lehetőségekkel. Fejtsd ki erről a véleményedet! **(5 pont)**

6. A szöveg alapján írd le, hogy mi a férfi(ak) szerepe az indiai társadalomban! **(5 pont)**

II. RÉSZ **(30 pont / 100 pont)**

Kommentár

Fejtsd ki véleményed körülbelül 100 szóban az alábbi témáról!

A kultúra és a tradíció erősebb a törvélynél.

III. RÉSZ **(40 pont / 100 pont)**

Esszé

A két téma közül válassz ki egyet, és írd egy körülbelül 300 szavas esszét!

1. lehetőség

A szükség törvényt bont.

vagy

2. lehetőség

Jobban kommunikálunk annak köszönhetően, hogy a világunk hiperkommunikatív (e-mail, chat-szoba, mobiltelefon stb.)?